

Dosarul 2ra-182/21

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi (judecător Gh. Mîra)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, I. Cotruță, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursurilor declarate de către agentul constator Coiman Ghenadie, Inspectoratul de poliție Anenii Noi și Poalelungi Lidia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Poalelungi Lidia împotriva Inspectoratului de Poliție Anenii Noi, a Ministerului Finanțelor, Inspecției Ecologice Anenii Noi, intervenienți accesorii agenții constatori Roșior Victor și Coiman Ghenadie, privind repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 22 aprilie 2019, Poalelungi Lidia a depus cererea de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție Anenii Noi, a Ministerului Finanțelor, Inspecției Ecologice Anenii Noi, intervenienți accesorii agenții constatori Roșior Victor și Coiman Ghenadie, privind repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la data de 24 mai 2016, în privința sa a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, în temeiul art. 116 alin.(2) și art. 122 alin.(1) Cod Contravențional, pentru faptul că au fost tăiați copaci sădiți de ea pe terenul care l-a primit în folosință cu 28 de ani în urmă.

Nefiind de acord cu decizia de sancționare emisă de agentul constator și cu hotărârea Inspecției Ecologice Anenii Noi din 24 mai 2016, a depus în instanța de judecată o contestație conform art. 448 Cod Contravențional, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare, ca fiind ilegale și neîntemeiate, cu încetarea procesului-verbal în privința sa.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din data de 22 mai 2018, menținută prin decizia din 28 iunie 2018 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, s-a dispus admiterea contestației depusă de reclamantă și anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare a hotărîrii Inspecției Ecologice Anenii Noi din 24 mai 2016.

A susținut că, prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi, s-a stabilit faptul că, la întocmirea procesului -verbal cu privire la contravenție, agentul constator a încălcat vădit prevederile art. 443 Cod Contravențional, ce reglementează expres conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție. Contrar prevederilor, în procesul-verbal cu privire la contravenție din 24 mai 2016, timpul săvârșirii contravenției imputate reclamantei nu corespunde celor invocate de către pretinsa victimă.

Ca urmare, din cauză că i-au fost încălcate drepturile prevăzute în Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, a Constituției și, dat fiind faptul că a trecut printr-o perioadă chinuitoare plină de stres, procesul contravențional avînd o durată prea îndelungată, din cauza persecuțiilor din partea agentului constator și a procesului îndelungat de restabilire a onoarei, cinstei și demnității prin intermediul instanței de judecată, a avut de suferit nu doar moral, dar și fizic, psihic. Fiind invalid de gradul II din cauza diabetului de zaharat de formă gravă, în urma procesului îndelungat și foarte stresant a avut de suferit mari schimbări și agravări a acestei maladii, de mai multe ori solicitînd urgența pentru a primi ajutor medical.

A solicitat reclamanta admiterea cererii înaintate și încasarea, din contul pârâților, în beneficiul său, a prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 13 februarie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de Poalelungi Lidia împotriva Inspectoratului de Poliție Anenii Noi, a Ministerului Finanțelor, Inspecției Ecologice Anenii Noi, intervenienții accesorii agenții constatori Roșior Victor și Coiman Ghenadie, privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La data de 24 februarie 2020, Poalelungi Lidia a depus cererea de apel exprimându-și dezacordul cu hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 13 februarie 2020.

Prin decizia din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel declarată de Poalelungi Lidia, casată integral hotărârea din 13 februarie 2020 a Judecătorei Anenii Noi și emisă o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Poalelungi Lidia a fost admisă parțial. S-a încasat de la Inspectoratul de Poliție Anenii Noi și Inspecția Ecologică Anenii Noi, în beneficiul reclamantei Poalelungi Lidia, prejudiciul moral în mărime de câte 1000 (una mie) lei de la fiecare. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată au fost respinse ca neîntemeiate.

În favoarea acestei soluții, instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe, care a conchis că reclamanta/apelantă nu are dreptul la încasarea prejudiciului moral, or prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, în coroborare cu art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravențional, acordă dreptul reclamantului de a pretinde prejudiciul prin prisma acestor dispoziții legale. Iar la admiterea contestațiilor împotriva actelor întocmite de autoritatea competentă, în esență, s-a constatat ignorarea prevederilor legale de către agenții constatori, acțiunile acestora, în sensul legii, pot fi calificate ca fiind contrare normelor legale și care au dus la încălcarea principiului general.

Respectiv, instanța de apel a reținut că este justificată acordarea reparației în aprecierea echității, fiind respectate principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

La 06 noiembrie 2020, agentul constatator Coiman Ghenadie a declarat recurs împotriva deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei.

În susținerea cererii de recurs, a indicat că decizia Curții de Apel o consideră eronată și emisă pripit deoarece, potrivit art. 432 p. (2) lit. a) Cod procedură civilă, instanța nu a aplicat legea care trebuia aplicată.

La 17 noiembrie 2020, a depus recurs Inspectoratul de poliție Anenii Noi, solicitând casarea integrală a deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi decizii, prin care acțiunea înaintată de Poalelungi Lidia să fie respinsă drept neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că acțiunea a fost formulată împotriva unui pîrît necorespunzător, adică în lipsa calității procesuale pasive, deoarece Inspectoratul de poliție Anenii Noi nu poate fi desinestătător subiect în raportul obligațional de răspundere civilă.

Pe 06 ianuarie 2021, a fost înregistrată și cererea de recurs a lui Poalelungi Lidia, prin intermediul Oficiului poștal, prin care recurenta solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea cerințelor respinse ale apelului declarat de Poalelungi Lidia, cu pronunțarea în partea enunțată a unei decizii noi, de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, recurenta a indicat că instanța de apel nu a examinat în deplină măsură circumstanțele cauzei, iar decizia a fost emisă cu aprecierea eronată a probatoriului administrat. La fel, nu este de acord cu determinarea întinderii prejudiciului cauzat, or suma de 1000 lei de la fiecare este una derizorie în raport cu suferințele suportate.

Examinînd admisibilitatea recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 14 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copiile cererilor de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimații nu și-au valorificat acest drept.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 octombrie 2020, care a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 06 noiembrie 2020 (f.d.178), însă nu există dovada recepționării de către participanții la proces, cu excepția participanților, cărora le-a fost expediată decizia prin intermediul poștei electronice: Inspectoratul de Poliție Anenii Noi, Inspecția Ecologică Anenii Noi și avocata Negru Olesea.

Astfel, căile de atac în ordine de recurs au fost demarate de către recurenți în interiorul termenului legal.

Examinînd temeiurile recursurilor declarate de către agentul constatator Coiman Ghenadie, Inspectoratul de poliție Anenii Noi și Poalelungi Lidia, completul Colegiului

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate de recurenți în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelor încălcări esențiale sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

La caz, criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, acestea fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, avînd în vedere faptul că rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor.

Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărîre neîntemeiată.

Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicînd determinarea greșelilor anume

imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar criticile invocate în recurs nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de către agentul constator Coiman Ghenadie, Inspectoratul de poliție Anenii Noi și Poalelungi Lidia.

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile și consideră că recursurile declarate de către agentul constator Coiman Ghenadie, Inspectoratul de poliție Anenii Noi și Poalelungi Lidia nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sînt inadmisibile.

În temeiul art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către agentul constator Coiman Ghenadie, Inspectoratul de poliție Anenii Noi și Poalelungi Lidia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu